Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0565/2017

12.10.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o diskusním dokumentu o budoucnosti financí EU
(2017/2742(RSP))

Jan Olbrycht, Isabelle Thomas
za Rozpočtový výbor

B8-0565/2017

Usnesení Evropského parlamentu o diskusním dokumentu o budoucnosti financí EU (2017/2742(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 311, 312 a 323 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020[1], a zejména na článek 2 tohoto nařízení,

– s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení[2],

– s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2016 o přípravě povolební revize VFR na období 2014–2020: náměty Parlamentu předcházející návrhu Komise[3],

– s ohledem na diskusní dokument Komise ze dne 28. června 2017 o budoucnosti financí EU,

– s ohledem na prohlášení Komise ze dne 4. července 2017 ohledně diskusního dokumentu o budoucnosti financí EU,

– s ohledem na návrh usnesení Rozpočtového výboru,

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 o rozpočtové kapacitě pro členské státy, jejichž měnou je euro[4],

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

1. je přesvědčen, že diskuse o budoucím financování Evropské unie nemůže proběhnout, aniž by byly zohledněny zkušenosti z předchozích víceletých finančních rámců (VFR), a především VFR 2014–2020; poukazuje na závažné nedostatky stávajícího VFR, který se dostal na hranice svých možností, aby mohl Unii poskytnout nezbytné zdroje k řešení řady vážných krizí a nových výzev a k financování jejích nových politických priorit; zdůrazňuje své přesvědčení, že nízká úroveň prostředků ve stávajícím VFR se ukázala jako nedostatečná k pokrytí skutečných potřeb a politických ambicí Unie;

2. vítá prezentaci Komise o jejím diskusním dokumentu o budoucnosti financí EU; bere na vědomí, že Komise převádí do rozpočtového vyjádření pět scénářů budoucího modelu Evropské unie, jak byly představeny v bílé knize o budoucnosti Evropy vydané v březnu 2017, a zabývá se řadou základních charakteristik a principů rozpočtu EU;

[1] Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 884.
[2] Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2016)0309.
[4] Přijaté texty, P8_TA(2017)0050.

souhlasí s navrhovanou metodikou a pozitivně hodnotí prohlášení Komise, že budoucí VFR se musí opírat o jasnou vizi priorit Evropy; věří, že tento dokument vymezuje této diskusi jasnou strukturu a otevírá potřebnou politickou debatu o směřování, účelu a výši rozpočtu EU ve světle základních cílů Unie a budoucích výzev pro ni; vyzývá členské státy, aby konzultovaly s občany a přijímaly aktivní a konstruktivní roli při utváření své vize pro budoucnost rozpočtu EU;

3. lituje však toho, že čtyři z pěti předložených scénářů („Pokračování v dosavadní praxi“, „Dělat méně společně“, „Někteří dělají více“ a „Zásadní přepracování“) ve skutečnosti znamenají ústup z ambic Unie a předpokládají omezení dvou hlavních dlouhodobých politik EU zakotvených ve Smlouvách – společné zemědělské politiky a politiky soudržnosti; zdůrazňuje svůj dlouhodobý postoj, že by další politické priority měly jít ruku v ruce s dodatečnými finančními prostředky a neměly by být financovány na úkor stávajících politik EU; považuje pátý scénář („Dělat mnohem více společně“) za pozitivní a konstruktivní východisko pro probíhající debatu o budoucnosti financí EU a tudíž i budoucím modelu Evropské unie; vybízí Komisi, aby vypracovala scénář, který zohlední doporučení Parlamentu tak, aby reagoval na stávající a budoucí výzvy a aby byl definován nový soubor priorit;

4. připomíná, že podle článku 6 Smlouvy o Evropské unii (SEU) si má Unie zajistit prostředky nezbytné k dosažení svých cílů; domnívá se, že nedostatky stávajícího VFR, rozsah nových priorit a dopad vystoupení Spojeného království vedou ke stejnému závěru: je třeba prolomit strop pro výdaje ve výši 1 % hrubého národního důchodu (HND) EU, a tak výrazně zvýšit rozpočet Unie, aby mohla reagovat na budoucí výzvy; v této souvislosti se staví proti jakémukoliv nominálnímu snížení objemu rozpočtu EU v příštím VFR, a proto se domnívá, že příští VFR by měl být ve výši alespoň 1,23 % HND EU; přimlouvá se za debatu na toto téma mezi členskými státy;

5. vyjadřuje politování nad skutečností, že rozpočet EU je převážně financován z příspěvků členských států na základě HND místo ze skutečných vlastních zdrojů, jak je stanoveno ve Smlouvách EU; znovu opakuje své odhodlání provést úplnou reformu systému vlastních zdrojů EU, jejímiž hlavními zásadami by byly jednoduchost, spravedlnost a transparentnost a která by byla v souladu s doporučeními Skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje; zdůrazňuje, že takovýto systém by měl zahrnovat vyvážený soubor nových vlastních zdrojů EU, které by měly podpořit cíle politik EU a měly by být zavedeny postupně tak, aby zajišťovaly spravedlivější a stabilnější finance EU; dále zdůrazňuje, že vystoupení Spojeného království z Unie je příležitostí k ukončení veškerých úlev; očekává, že Komise v tomto smyslu předloží ambiciózní legislativní návrhy, a poukazuje na to, že výdajová i příjmová stránka příštího VFR bude v nadcházejících jednáních řešena jako jediný balíček;

6. je přesvědčen, že pokud Rada nebude souhlasit s výrazným navýšením příspěvků členských států do rozpočtu EU, bude zavedení nových vlastních zdrojů EU jedinou možností, jak dostatečně financovat příští VFR v takové výši, aby to odpovídalo skutečným potřebám a politickým ambicím Unie; očekává proto, že Rada v této záležitosti zaujme politický postoj vzhledem k tomu, že již nelze uvažovat o blokování jakékoliv reformy systému vlastních zdrojů EU; připomíná v tomto ohledu, že zpráva Skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje byla přijata jednomyslně všemi jejími členy, včetně členů jmenovaných Radou;

7. vítá záměr Komise sestavit budoucí rozpočet EU na základě principů přidané hodnoty EU, zaměření na výkon, odpovědnosti, větší flexibility v pevném rámci a zjednodušených pravidel, jak uvádí diskusní dokument;

8. zdůrazňuje v této souvislosti význam důkladného posouzení účinnosti a účelnosti stávajících politik, programů a nástrojů EU; v tomto směru se těší na výsledky probíhajícího přezkumu výdajů a očekává, že budou zohledněny při vytváření VFR pro období po roce 2020; zejména zdůrazňuje, že je třeba zajistit úspěšnost velmi žádaných programů EU na jedné straně a zjistit důvody pro nedostatečné čerpání na straně druhé; považuje za důležité dosáhnout synergií mezi rozpočtem EU a vnitrostátními rozpočty a zajistit prostředky ke sledování výše a výkonnosti výdajů na úrovni EU a jednotlivých států;

9. je si vědom toho, že hledání evropské přidané hodnoty je zásadní otázka, kterou je třeba řešit, a souhlasí s tím, že rozpočet Unie by měl mimo jiné sloužit jako nástroj k dosažení cílů Smlouvy a zajištění evropských veřejných statků; poukazuje však na komplexní charakter evropské přidané hodnoty a její různorodé interpretace a varuje před případnými pokusy využít její definici ke zpochybnění významu politik a programů EU na základě čistě kvantitativních nebo krátkodobých ekonomických úvah; domnívá se, že existuje jasná přidaná hodnota tam, kde opatření na evropské úrovni:

   – má větší dosah, než by mohla mít vnitrostátní, regionální nebo místní opatření (efekt přelévání);

   – podnítí opatření na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni, díky čemuž jsou splněny cíle Smluv EU, které by jinak nebyly uskutečněny;

   – podpoří opatření, která lze financovat pouze sdílením zdrojů na úrovni EU, protože požadavky na financování jsou příliš vysoké; nebo

   – přispěje k zavedení a podpoření míru a stability v sousedních zemích EU a dále;

   vybízí Komisi, aby dále rozvinula koncepci evropské přidané hodnoty a přitom zohlednila územní specifika; vyzývá Komisi, aby pro tento účel navrhla vhodné ukazatele výkonnosti;

10. domnívá se, že struktura příštího VFR by měla učinit rozpočet EU čitelnějším a srozumitelnějším pro občany EU a umožnit jasnější prezentaci všech oblastí výdajů EU; zároveň připomíná, že je třeba usnadnit kontinuitu i flexibilitu plánování v rámci okruhů; domnívá se, že celková struktura VFR by měla odrážet politickou diskusi o hlavních pilířích a směřování výdajů EU, včetně udržitelného rozvoje, růstu a inovací, změny klimatu, solidarity, bezpečnosti a obrany; je proto přesvědčen, že je třeba stávající okruhy VFR upravit;

11. domnívá se, že rozpočet EU musí být transparentní a demokratický; připomíná svou jasnou podporu pojmu jednotnosti rozpočtu EU a zpochybňuje nutnost a přidanou hodnotu vytváření dalších nástrojů mimo VFR; znovu opakuje svůj dlouhodobý postoj, že Evropský rozvojový fond by spolu s dalšími nástroji mimo VFR měl být začleněn do rozpočtu Unie; zdůrazňuje, že jejich začlenění by mělo znamenat, že příslušné finanční prostředky těchto nástrojů budou přidány do stávajících stropů VFR, aby nebylo

ohroženo financování ostatních politik a programů EU;

12. poukazuje na to, že poté, co byla vyčerpána všechna dostupná rozpětí, schválil rozpočtový orgán značné uvolnění prostředků z ustanovení o pružnosti a zvláštních nástrojů stanovených nařízením o VFR, aby byly zajištěny dodatečné prostředky potřebné k reakci na krize nebo k financování nových politických priorit během stávajícího VFR; zdůrazňuje, že při revizi VFR v polovině období bylo odstraněno několik překážek pro mechanismy pružnosti ve VFR s cílem umožnit v rámci současného finančního rámce větší pružnost;

13. zdůrazňuje v této souvislosti, že by příští VFR měl bezprostředně zajišťovat odpovídající míru pružnosti, která umožní Unii reagovat na nepředvídané okolnosti a financovat své měnící se politické priority; je proto přesvědčen, že ustanovení o pružnosti ve VFR by měla umožňovat, aby všechna nepřidělená rozpětí, stejně jako prostředky, u nichž bylo zrušeno přidělení na závazek, byla bez jakýchkoli omezení přenášena do následujících rozpočtových roků a mohl je využívat rozpočtový orgán, k čemukoli uzná za nutné, v rámci ročního rozpočtového postupu; vyzývá mimoto k výraznému posílení zvláštních nástrojů ve VFR, které by měly být započítávány nad rámec stropů VFR pro prostředky na závazky i na platby, a také k vytvoření samostatné rezervy pro případ krize, která by měla umožňovat, aby v případě mimořádné situace byly prostředky uvolněny okamžitě;

14. přimlouvá se za skutečné a hmatatelné zjednodušení prováděcích pravidel pro příjemce a omezení administrativní zátěže; v této souvislosti vybízí Komisi, aby nalezla a odstranila překrývání mezi nástroji v rámci rozpočtu EU, které sledují podobné cíle a slouží podobným druhům opatření; je však toho názoru, že výsledkem takového zjednodušení by nemělo být nahrazení grantů finančními nástroji a že nesmí vést k rozmělnění programů a politik EU na jednotlivá odvětví, ale že by mělo zaručit průřezový přístup s velkým důrazem na doplňkovost; požaduje rozsáhlou harmonizaci pravidel s cílem vytvořit jednotný soubor pravidel pro všechny nástroje EU;

15. je si vědom potenciálu finančních nástrojů jako doplňující formy financování ve srovnání s dotacemi a granty; varuje však, že nejsou vhodné pro všechny druhy opatření a politik, jelikož všechny politiky nejsou zcela řízeny trhem; žádá Komisi, aby zjednodušila pravidla upravující používání finančních nástrojů a podpořila možnost kombinování různých zdrojů EU podle harmonizovaných pravidel tím, že vytvoří synergie a předejde konkurenčnímu boji mezi různými formami financování; vyjadřuje znepokojení ohledně možnosti jediného fondu, který by integroval finanční nástroje na úrovni EU a poskytoval úvěry, záruky a nástroje pro sdílení rizik na různých úsecích politiky, jak se o tom hovoří v této souvislosti v diskusním dokumentu, a bude se tímto návrhem důkladně zabývat;

16. opakuje svůj postoj, že by měla být doba trvání VFR sladěna s politickým cyklem Parlamentu i Komise a měla by zajišťovat dlouhodobé programování; v této souvislosti zdůrazňuje, že doba trvání VFR by měla plně zohledňovat potřebu dlouhodobější předvídatelnosti v provádění programů ESI fondů v rámci sdíleného řízení, které nemohou fungovat bez stabilního závazku alespoň na sedm let; navrhuje tudíž, aby byl příští VFR schválen na období 5+5 let s povinnou revizí v polovině období;

17. bere na vědomí oznámení předsedy Komise v jeho projevu o stavu Unie ohledně

chystaného návrhu vlastní rozpočtové položky pro eurozónu; žádá Komisi, aby v tomto směru poskytla další podrobnější informace; připomíná, že usnesení Parlamentu ze dne 16. února 2017 požaduje zvláštní rozpočtovou kapacitu pro členské státy, jejichž měnou je euro, jež by měla být součástí rozpočtu EU, nad rámec stávajících stropů VFR, a měla by být financována členskými státy, jejichž měnou je euro, a dalšími zúčastněnými členy prostřednictvím zdroje příjmů, který by měl být dohodnut mezi zúčastněnými členskými státy a měl by být považován za účelově vázaný příjem a záruky;

18. očekává, že Komise předloží své návrhy ohledně budoucího VFR a vlastních zdrojů do května 2018; vyjadřuje svůj záměr předložit v přiměřené lhůtě svůj postoj ke všem souvisejícím aspektům a očekává, že názory Parlamentu budou plně začleněny do budoucích návrhů Komise;

19. je připraven zapojit se do strukturovaného dialogu s Komisí a Radou s cílem dosáhnout konečné dohody o příštím VFR před koncem současného volebního období Parlamentu; je přesvědčen, že brzké přijetí nařízení o VFR umožní následné včasné přijetí všech odvětvových legislativních aktů tak, aby byly nové programy zavedeny na počátku příštího období; zdůrazňuje negativní dopady pozdního zahájení programů ve stávajícím VFR; naléhavě v této souvislosti žádá Evropskou radu, aby využila překlenovací ustanovení čl. 312 odst. 2 SFEU, které umožňuje hlasování o VFR v Radě kvalifikovanou většinou;

20. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, ostatním dotčeným orgánům a institucím, jakož i vládám a parlamentům členských států.